

1 חוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953

פרק ראשון: מבוא

1. פירושים

(תיקונים: התשל"ג, התשנ"ח, התשע"ד, התשע"ו)

(א) בחוק זה -

"ילד" פירושו - מי שעדיין לא מלאו לו 16 שנה;

"צעיר" פירושו - מי שמלאו לו 16 שנה אך עדיין לא מלאו לו 18 שנה;

"נער" פירושו - ילד או צעיר;

"הורים", לגבי נער, לרבות אפוטרופוס של הנער וכל מי שהנער נמצא ברשותו, בפיקוחו, או בהשגחתו;

"מפקח עבודה" פירושו - מפקח כמשמעותו בחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954;

"מפקח עבודה אזורי" פירושו - מפקח עבודה שנתמנה על ידי שר העבודה להיות מפקח עבודה אזורי;

"פנקס עבודה" (נמחקה);

"רוכלות" או "התעסקות ברוכלות" פירושו - מכירה או הצעת מכירה, וכן שירות או הצעת שירות, ברשות הרבים,

במקום ציבורי או מבית לבית.

(ב) לענין חוק זה רואים נער כמועסק ואת מי שהנער עובד אצלו רואים כמעסיקו אם הנער עובד -

(1) אצל הוריו - בעבודה שהיא לצורך עסקם או משלח-ידם, להוציא עבודה ארעית שלא בתעשייה ועבודה

חקלאית במשק של ההורים;

(2) אצל אדם אחר, בכל עבודה, בין אם נתקיימו יחסי עבודה ובין אם לאו; לענין זה, "עבודה" - לרבות רוכלות;

(3) בכל מקום שהעבודה בו אינה לסיפוק צרכיו בלבד אף אם אינה לשם עסק או לשם ריווח, ובכלל זה

במקום שהוכרז על ידי שר העבודה כמרכז להכשרה מקצועית לנערים המיועד להקנות מקצוע אגב עבודה

מעשית.

(ג) לענין חוק זה יראו העסקת ילד בהופעה ציבורית, אמנותית או לצורכי פרסום, או בצילומים לצורכי פרסום, כאמור בסעיף

4, כהעסקה, אף אם לא נתקיימו בהעסקה יחסי עבודה, ואף אם ההעסקה היתה חד-פעמית, וזאת בין אם ההעסקה היתה

בתמורה ובין שלא בתמורה; לענין זה, "העסקת ילד" - לרבות שיתופו.

פרק שני: גיל עבודה ועבודות אסורות

2. גיל עבודה

(תיקונים: התשכ"ט, התשל"א, התשל"ב, התשל"ג, התשנ"ח, התש"ע (מס' 2), התשע"ד)

(א) לא יועסק ילד שעדיין לא מלאו לו 15 שנה.

(ב) ילד שמלאו לו 15 שנה וחל עליו לימוד-חובה לפי חוק לימוד-חובה, התש"ט-1949 (בסעיף זה - לימוד חובה), לא יועסק

אלא אם נתקיים אחד מאלה:

(1) הילד עובד כחניך כמשמעותו בחוק החניכות, התשי"ג-1953;

(2) (בוטלה);

(3) ניתנה לגבי הילד הוראה לפי סעיף 5(ב)(1)(ii) לחוק לימוד-חובה, התש"ט-1949;

(4) מפקח מטעם משרד החינוך והתרבות אישר כי הילד השלים חינוך-חובה בתקופה קטנה מתקופת הלימוד המתאימה לגילו.

(ב) צעיר ומי שמלאו לו 18 שנה שחל עליהם לימוד חובה לא יעסקו בשעות הלימודים אלא בהתקיים לגביהם האמור בפסקאות (1), (3) או (4) שבסעיף קטן (ב).

(ג) שר העבודה רשאי להתיר העסקת ילד שמלאו לו 14 שנה וניתן לגביו פטור לפי סעיף 5 לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949; היתר על פי סעיף קטן זה יכול להיות כללי או מיוחד.
(ד) (בוטל).

2.א. עבודה בחופשת לימודים

[תיקונים: התשל"ב, התשנ"ה, התש"ע (מס' 2), התשע"ד]

(א) ילד שמלאו לו 14 שנה, מותר להעסיקו בתקופת חופשת לימודים רשמית, על אף האמור בסעיף 2, בעבודות קלות שאין בהן כדי להזיק לבריאותו ולהתפתחותו, הכל כפי שיקבע שר העבודה והרווחה בתקנות ובתנאים שיקבע, לרבות מספר השעות שמותר להעסיק ילד כאמור; תקנות כאמור, או מקצתן, יכול שיחולו גם על העסקת ילד לפי סעיף 2(ג).
(ב) הוראות חוק החניכות, התשי"ג-1953, לא יחולו על העסקה כאמור בסעיף קטן (א).

3.

(בוטל).

4. הופעות וצילומים

[תיקונים: התשנ"ח, התש"ע (מס' 2), התשע"ד]

(א) מבלי לגרוע מהוראות סעיף 2(א), אין להעסיק ילד שטרם מלאו לו 15 שנים, בהופעה ציבורית, אמנותית או לצורכי פרסום, או בצילומים לצורכי פרסום.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) וסעיף 2, רשאי שר העבודה והרווחה² לתת היתר, לתקופה מוגבלת, להעסקתו של ילד פלוני או לתיווך להעסקתו של אותו ילד, בהופעה או בצילומים כאמור בסעיף קטן (א) ובלבד שלא יינתן היתר להעסקה כאמור בשעות הלימודים של הילד.

(ג) בסעיף זה, "הופעה" - לרבות הופעה מוקלטת ולרבות חזרות, לימוד או אימון לצורך ההופעה.

4.א. השתתפות בהופעת פרסום בגיל 15 עד 18

(תיקון התשפ"ג)

(א) בסעיף זה -

"הופעה" - כהגדרתה בסעיף 4;

"הופעת פרסום" - הופעה או צילומים לצורכי פרסום, לרבות דוגמנות;

"הורה" - לרבות אפוטרופוס שמונה על פי דין;

"תיווך להעסקה" - לרבות כל הפעולות הננקטות לשם תיווך להעסקת נער בהופעת פרסום, ובכלל זה צילום הנער והצגתו.

(ב) (1) בלי לגרוע מהוראות סעיפים 2 ו-4, לא יתווך אדם להעסקה ולא יעסיק נער שמלאו לו 15 שנים וטרם מלאו לו 18 שנים בהופעת פרסום, ובכלל זה בקיום ריאיון ומבחני במה לקבלה להעסקה, אלא לאחר קבלת הסכמת הנער והורה לתיווך להעסקה או להעסקה של הנער, לפי העניין.

(2) הסכמת הנער וההורה כאמור בפסקה (1) תינתן בהתאם לטופס שבתוספת השנייה, ובצירוף צילום תעודה מזהה של ההורה; הטופס יהיה זמין כטופס מקוון באתר האינטרנט של משרד העבודה; שר העבודה רשאי לשנות, בצו, את התוספת השנייה.

(ג) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ב), הסכמת הנער וההורה לתיווך להעסקה או להעסקה כאמור באותו סעיף קטן יכול שתינתן באמצעות הודעה במסרון או באמצעי דיגיטלי אחר המאפשר את שמירת ההודעה על ידי המעסיק, אם התקיימו כל אלה:

(א) ההסכמה היא להמשך תיווך להעסקה או להעסקה אצל אותו מתווך או מעסיק, לפי העניין;

(ב) הסכמת הנער וההורה ניתנה לגבי התיווך להעסקה או ההעסקה הקודמים בטופס לפי סעיף 4א(ב) או

שניתן לגבי ההעסקה היתר לפי סעיף 4(ב), ולא חלפה שנה ממועד מתן ההסכמה או היתר כאמור.

(2) הודעה לפי סעיף קטן זה תכלול את פרטי המתווך או המעסיק, לפי העניין, פרטי הופעת הפרסום, שם

הנער, מספר הזהות של הנער, שם ההורה, פרטי הקשר של ההורה והסכמתם של הנער וההורה להמשך התיווך להעסקה או ההעסקה.

(ד) מעסיק של נער בהופעת פרסום ישמור את הסכמת הנער וההורה שניתנה לפי סעיף קטן (ב) או (ג) שבע שנים מתום תקופת העסקת הנער אצלו.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע מהורה או מבן משפחה בגיר אחר של הנער להיות נוכח בזמן תיווך להעסקה או העסקה של הנער בהופעת פרסום, ובכלל זה בזמן קיום ריאיון ומבחני במה לקבלה להעסקה.

5. איסור עבודה במקומות מסויימים

(תיקונים: התשנ"ה, התשנ"ח, התשע"ד)

ילד, אף אם מלאו לו 15 שנה, לא יועסק במקום שקבע שר העבודה והרווחה, בין בדרך כלל ובין במיוחד, אם לדעתו עבודתו של ילד, באותו מקום, עלולה לסכן את התפתחותו הגופנית, הנפשית או החינוכית בשל טיב העיסוק, מיקומו או בשל כל סיבה אחרת.

6. עבודות אסורות

(תיקון התשע"ד)

שר העבודה רשאי לאסור או להגביל, בתקנות, העסקת ילד או צעיר בעבודות, בתהליכי ייצור או במקומות עבודה שהעבודה בהם עלולה, לדעתו, לפגוע בבריאותם, שלומם או בהתפתחותם הגופנית, אף אם העסקתם אינה אסורה על פי הסעיפים הקודמים.

7. גיל מיוחד לעבודות מסויימות

(תיקון התשע"ד)

שר העבודה רשאי לקבוע, בתקנות, כי נער שעדיין לא הגיע לגיל פלוני לא יועסק בעבודה פלונית, אם, לדעתו, עלולה העבודה לפגוע בבריאותו, בשלומם או בהתפתחותו הגופנית, החינוכית, הרוחנית או המוסרית של הנער, אף אם העסקתו אינה אסורה על פי הסעיפים הקודמים.

פרק שלישי: בדיקות רפואיות

8. מוסד רפואי מוסמך

(תיקונים: התשנ"ח, התשע"ו)

(א) בפרק זה -

"מוסד רפואי מוסמך" - קופת חולים, כהגדרתה לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994;
"רופא משפחה" - רופא, רופא בעל תואר מומחה ברפואת ילדים או רופא בעל תואר מומחה ברפואת המשפחה,
כמשמעותם לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976 (להלן - פקודת הרופאים), המועסקים על ידי מוסד
רפואי מוסמך;

"רופא מורשה" - רופא בעל תואר מומחה ברפואה תעסוקתית לפי פקודת הרופאים או רופא המועסק על ידי מוסד
רפואי מוסמך שהורשה, לענין הוראות פרק זה, על ידי שר העבודה והרווחה בהסכמת שר הבריאות.

(ב) בדיקה רפואית לענין עבודות המחייבות בדיקות התאמה לפי סעיפים 11(ב) ו-12, תיעשה בידי רופא מורשה.

(ג) אישור רפואי שניתן לפי פרק זה לא יכלול כל מידע רפואי מעבר לנדרש לפי הוראות חוק זה.

9. איסור תשלום

(תיקון התשע"ד)

נער, הוריו או מעסיקו, אינם חייבים בכל תשלום בעד בדיקה רפואית או בעד אישור רפואי על פי פרק זה.

10. סדרי בדיקה רפואית

שר העבודה רשאי, לאחר התייעצות בשר הבריאות, לקבוע, בתקנות, הוראות בדבר עריכתן והיקפן של בדיקות רפואיות על
פי פרק זה.

11. אישור רפואי להעסקה

(תיקונים: התשנ"ח, התשע"ד, התשע"ו)

(א) לא יועסק נער אלא אם כן נבדק בבדיקה רפואית, ורופא המשפחה שבדק אותו נתן אישור רפואי להעסקתו.

(ב) (1) בפרק זה, "עבודה המחייבת בדיקות התאמה" - עבודה ששר העבודה והרווחה קבע כי דרושה
קביעה מקדמית רפואית על התאמתו הבריאותית של הנער לעבוד בה, וכן עריכת בדיקות רפואיות חוזרות
לענין התאמתו הבריאותית לאותה עבודה.

(2) לא יועסק נער בעבודה המחייבת בדיקות התאמה אלא אם כן נבדק גם בידי רופא מורשה שקבע את
התאמתו לעבודה כאמור ושנתן לו אישור רפואי על כך.

(3) אישור לפי פסקה (2) יהיה לעבודה מסוימת המחייבת בדיקות התאמה או לסוג עבודות בדומה לה
מבחינת סיכון הבריאות והמאמץ הגופני הנדרש מהנער, ויכול הוא להיות מותנה בתנאים ומוגבל בזמן לשם
ניסיון.

11א. עבודה זמנית

(תיקונים: התשל"ג, התשנ"ח, התשע"ד)

שר העבודה רשאי להתיר לנער, בכפוף להוראות סעיף 2, לעבוד תקופה שלא תעלה על שלושה חדשים בעבודה שקבע
בהיתר שאינה מסכנת את הבריאות ואינה כרוכה במאמץ גופני קשה, אם ניתן מאת רופא המשפחה המטפל אישור רפואי
להעסקתו של הנער באותה עבודה; היתר לפי סעיף זה יכול שיהיה כללי או מיוחד.

12. בדיקה רפואית חוזרת

(תיקונים: התשנ"ח, התשע"ד, התשע"ו)

(א) נער העובד בעבודה המחייבת בדיקות התאמה ייבדק בידי רופא מורשה במועדים ובתנאים שקבע שר העבודה והרווחה לגבי עבודה כאמור ולפחות אחת לשנה (להלן - בדיקה רפואית חוזרת).

(ב) על סמך דין וחשבון של הרופא המורשה שערך בדיקה רפואית חוזרת על פי סעיף זה, ירשום המוסד הרפואי המוסמך, אישור רפואי שבו תצוין כל הגבלה בעבודה הנובעת משינוי לרעה במצב בריאותו של הנער, ויביא אותו לידיעת ההורים, המעסיק, וכן לידיעת מפקח העבודה ומפקח החניכות האזורי כמשמעותם בחוק החניכות, התשי"ג-1953.

13. הודעה על תוצאות בדיקה רפואית

(תיקונים: התשנ"ח, התשע"ד, התשע"ו)

(א) העלתה בדיקה רפואית על פי סעיפים 11(ב) ו-12, כי -

(1) (נמחקה);

(2) הנער אינו מתאים מבחינה רפואית לעבודה בה הוא מועסק;

(3) העבודה בה מועסק הנער משפיעה לרעה על מצב בריאותו - ימסור המוסד הרפואי המוסמך הודעה

בכתב למפקח עבודה אזורי.

(ב) מפקח העבודה האזורי ישלח העתק של ההודעה לאחד מהורי הנער, ואם נאמר בהודעה שהנער אינו מתאים לעבודה בה הוא מועסק, יישלח העתק גם למעסיקו של הנער.

14. איסור העסקה לאחר קבלת הודעה

(תיקון התשע"ד)

קיבל המעסיק העתק הודעה בהתאם לסעיף 13, יחדל להעסיק את הנער תוך עשרה ימים מיום קבלת ההודעה, או תוך זמן קצר יותר שנקבע על ידי מפקח העבודה האזורי, בעבודה שאליה מתייחסת ההודעה או בעבודה הדומה לה מבחינת סיכון הבריאות או המאמץ הגופני הנדרש מהנער.

15.

(בוטל).

16. בדיקה רפואית עד גיל 21

(תיקון התשע"ד)

(א) מועסק אדם שעדיין לא מלאו לו 21 שנה, והוא מועסק בעבודה שיש בה סיכון מיוחד לבריאות - חלות לגביו הוראות פרק זה והוראות הפרק הששי, כאילו היה נער.

(ב) שר העבודה יקבע, בתקנות, לאחר התייעצות בשר הבריאות, את העבודות שיש בהן סיכון מיוחד לבריאות לענין זה.

16א. הצגה ושמירה של אישור רפואי

(תיקון התשע"ו)

(א) מעסיק לא יעסיק נער אלא אם כן הציג הנער לפניו אישור רפואי שניתן לפי סעיף 11(א), ואם העבודה מחייבת בדיקות התאמה, גם אישור רפואי שניתן לפי סעיף 11(ב)(2).

(ב) מעסיק ישמור במקום שבו מתנהל עסקו את האישור הרפואי שהוצג לפניו לפי סעיף קטן (א) או את העתקו, בתקופה

שבה הנער מועסק אצלו ועד שנה לאחר סיום העסקתו; בתום התקופה האמורה יבער המעסיק את האישור הרפואי או את העתקו.

פרק רביעי: הדרכה בבחירת מקצוע

17. פירושים

בפרק זה, "הדרכה בבחירת מקצוע" פירושו - ההדרכה הניתנת לנער בבחירת מקצוע או להתקדמותו במקצוע, בשים לב לתכונותיו האישיות של הנער ולסיכויי התעסוקה.

18. מתן הדרכה בבחירת מקצוע

(א) שר העבודה ינקוט צעדים הדרושים, לדעתו, כדי לאפשר הדרכה בבחירת מקצוע.
(ב) שר העבודה רשאי לקבוע, בתקנות, עבודות שאין לקבל להן נער אלא אם נוכח המקבל שניתנה לנער קודם הדרכה בבחירת מקצוע על ידי מוסד מוסמך, על פי סעיף 19.

19. מנגנון להדרכה בבחירת מקצוע

(א) שר העבודה רשאי למנות אדם להיות הממונה על הדרכה בבחירת מקצוע. הודעה על המינוי תפורסם ברשומות.
(ב) שר העבודה יסמך מוסדות למתן הדרכה בבחירת מקצוע ומוסד שהוסמך כאמור לא יעסיק במתן הדרכה בבחירת מקצוע אלא אנשים שיש להם ההכשרה שנקבעה על ידי שר העבודה, בתקנות.

פרק חמישי: שעות עבודה ומנוחה וחופשה שנתית

20. יום עבודה ושבוע עבודה

(תיקונים: התשנ"ח, התש"ע, התשע"ד)

(א) לא יועסק נער יותר משמונה שעות עבודה ליום וארבעים שעות עבודה לשבוע.
(א1) על אף הוראות סעיף קטן (א), במקום עבודה שמותר בו לעבוד יותר מ-8 שעות עבודה ליום, לפי סעיף 5(א) לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, יכול שיועסק צעיר עד תשע שעות ליום עבודה, ובלבד ששבוע העבודה לא יעלה על 40 שעות עבודה.
(ב) ביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג שהנער אינו עובד בו, בין על פי חוק ובין על פי הסכם או נוהג, לא יועסק נער יותר משבע שעות-עבודה.
(ג) "שעות עבודה" פירושו - הזמן שבו עומד הנער לרשות העבודה, לרבות הפסקות קצרות ומוסכמות הניתנות לנער להחלפת כוח ואויר ולרבות הפסקות לפי סעיף 22א, חוץ מהפסקות על פי סעיף 22.

21. שעות המנוחה השבועית

(תיקון התשע"ד)

(א) לא יועסק נער במנוחה השבועית.
(ב) (1) המנוחה השבועית של הנער היא לפחות שלושים ושש שעות רצופות ותכלול - לגבי נער יהודי - את יום השבת.
(2) לגבי נער שאיננו יהודי - את יום השבת או את היום הראשון או את היום השני בשבוע, הכל לפי המקובל עליו כיום המנוחה השבועית שלו.

22. הפסקות

(תיקון התשע"ד)

(א) הועסק נער שש שעות עבודה ליום או למעלה מזה, תופסק עבודתו למנוחה ולסעודה, שלושת רבעי שעה לפחות, ובכלל זה תהיה הפסקה רצופה אחת של חצי שעה לפחות. ביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג, ההפסקה היא של חצי שעה לפחות.

(ב) ההפסקה לא תעלה על שלוש שעות.

(ג) בשעת ההפסקה הנמשכת חצי שעה או יותר רשאי הנער לצאת מהמקום שבו הוא עובד, אלא אם היתה נוכחותו במקום העבודה הכרח לתהליך העבודה או להפעלת הציוד והשימוש בו, והנער נדרש על ידי מעסיקו להישאר במקום העבודה; במקרה זה ייחשב זמן ההפסקה כחלק משעות העבודה.

22. הפסקה לשם שימוש בחדר שירותים

(תיקונים: התש"ע, התשע"ד, התשע"ז)

(א) נער זכאי, במהלך יום עבודתו, להפסיק את עבודתו לשם שימוש בחדר שירותים, בהתאם לצרכיו.

(ב) (1) המעסיק יודא כי יש חדר שירותים תקין וראוי לשימוש העובדים, במקום העבודה או בקרבתו.

(2) על אף הוראות סעיף 44, הוראות שנקבעו לפי סעיף 20א(ב)(2) לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-

1951, יחולו גם לגבי תחולת הוראות פסקה (1).

(ג) אין בהוראות סעיף קטן (ב) כדי לגרוע מחובות המוטלות לפי כל דין לעניין חדרי שירותים, אלא להוסיף עליהן.

(ד) הוראות סעיף זה יחולו, לעניין מעסיק ועובד, גם על מעסיק בפועל ועל עובד של קבלן כוח אדם המועסק אצל מעסיק בפועל ועל מזמין שירות ועל עובד של קבלן שירות המועסק אצל מזמין השירות, ובלבד שלעניין תחולת הוראות סעיף קטן (ב)(1), העובד מועסק בחצרים שבהחזקתו של המעסיק בפועל או מזמין השירות, לפי העניין; בסעיף זה -

"מזמין שירות" - מי שמקבל אצלו שירות מקבלן שירות, במסגרת עסקו, משלח ידו או פעילותו הציבורית;

"מעסיק בפועל", "קבלן כוח אדם" - כהגדרתם בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996;

"קבלן שירות" - מי שעיסוקו במתן שירות, באמצעות עובדיו, אצל זולתו.

(ה) על הליכים בשל הפרת הוראות סעיף זה, יחולו הוראות סעיף 5 לחוק הזכות לעבודה בישיבה ובתנאים הולמים, התשס"ז-2007.

23. לימוד ושעות עבודה

(תיקונים: התשל"ג, התשע"ד)

(א) נמסרה למעסיק הודעה בכתב מאת מוסד מוסמך להשתלמות, האומרת שנער פלוני מבקר בימים מסויימים בשיעורי ערב של המוסד, לא יועסק הנער באותם הימים אחרי שעה 16:00.

(ב) לא ינוכה משכר עבודתו של נער על שנעדר מהעבודה לרגל ביקור בשיעורי ערב כאמור, אלא אם המוסד המוסמך להשתלמות הודיע למעסיק בכתב שהנער לא ביקר בשיעורים ורק בעד השעות שבהן נעדר הנער מהעבודה על מנת לבקר בשיעורים ולא ביקר.

(ג) לענין סעיף זה, "מוסד מוסמך להשתלמות" פירושו - מוסד להשתלמות נוער עובד ששר החינוך והתרבות הסמיכו לכך או מוסד להשתלמות במסגרת חוק החניכות, התשי"ג-1953, ששר העבודה הסמיכו לכך ושפורסמה על כך הודעה ברשומות.

(ד) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות סעיף 4(ג) לחוק לימוד- חובה, התש"ט-1949, ועל סעיף 14 לחוק החניכות, התשי"ג-1953, ולא לגרוע מהן.

24. איסור עבודת לילה

(תיקונים: התשנ"ה, התשע"ד, התשפ"ד)

- (א) נער לא יעסק ולא ירכול בלילה.
- (ב) בסעיף זה, "לילה", לגבי ילד וצעיר שחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, חל עליהם - פרק זמן של 12 שעות שבין 20:00 ובין 08:00 ולגבי צעיר שחוק לימוד חובה, התש"ט-1949³, אינו חל עליו, פרק זמן של 10 שעות שבין 22:00 ובין 06:00.
- (ג) על אף האמור בסעיף 1(ב) רואים נער כמועסק, לענין סעיף זה, גם אם הוא עובד בבית-ספר מקצועי.
- (ד) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א), מעסיק רשאי להעסיק צעיר בתקופת חופשת לימודים רשמית עד השעה 01:00, ובלבד שאין למוחרת יום לימודים.
- (2) הועסק צעיר בתקופת חופשת לימודים רשמית כאמור בפסקה (1) וההעסקה הסתיימה אחרי השעה 23:00, יחזיר המעסיק בעצמו או באמצעות מי מטעמו את הצעיר לביתו בסיום עבודתו של הצעיר; לענין זה יראו הפרש זמנים של יותר מחצי שעה מסיום עבודת הצעיר כאמור ועד ליציאתו לביתו כאי-החזרת הצעיר לביתו בסיום עבודתו.
- (3) שר העבודה רשאי לקבוע שהוראות סעיף קטן זה לא יחולו על העסקת צעירים בענפי עבודה מסוימים או בעבודה מסוימת מטעמים של הגנה על בריאותם, שלומם או התפתחותם הגופנית, החינוכית, הרוחנית או המוסרית של צעירים.

24. סמכות שיפוט ותרופות לענין איסור עבודת לילה

(תיקון התשפ"ד)

- (א) לבית הדין האזורי לעבודה תהיה סמכות ייחודית לדון בהליך אזרחי בשל הפרת הוראות סעיף 24, והוא רשאי לפסוק פיצויים, אף אם לא נגרם נזק של ממון, בשיעור שייראה לו בניסבות הענין.
- (ב) (1) מצא בית הדין לעבודה כי המעסיק הפר את הוראות סעיף 24(א) או (ד), רשאי הוא לפסוק לנער פיצויים שאינם תלויים בנזק (בסעיף זה - פיצויים לדוגמה) בשל כל מקרה הפרה כאמור.
- (2) פיצויים לדוגמה כאמור בפסקה (1) יהיו בסכום שלא יעלה על 5,000 שקלים חדשים, ואולם רשאי בית הדין לעבודה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לפסוק פיצויים לדוגמה בסכום אחר; הסכום הנקוב בפסקה זו יעודכן ב-1 בינואר בכל שנה (בפסקה זו - יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי; לענין זה -
- "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ;
- "המדד החדש" - המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון ;
- "המדד הבסיסי" - המדד שפורסם בחודש יולי 2024 .
- (ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכותו של נער לפיצויים או לכל סעד אחר לפי כל דין, בשל אותה הפרה.
- (ד) בתובענה של עובד לפי סעיף זה, בשל הפרת הוראות סעיף 24(א) או (ד) תהיה חובת ההוכחה על המעסיק כי לא העסיק את הנער בניגוד להוראות סעיף 24(א) או (ד), אם המעסיק לא הציג רישומי נוכחות מתוך פנקס לפי הוראות סעיף 31.
- (ה) תובענה לפי סעיף זה יכול שתוגש בידי -
- (1) העובד;
- (2) ארגון העובדים היציג באותו מקום עבודה, ובאין ארגון עובדים כאמור - ארגון העובדים שהעובד חבר בו.

(תיקונים: התשכ"ג, התשל"ג, התשנ"ח, התשס"ז, התשס"ח, התשע"ד, התשע"ח)

(א) שר העבודה רשאי להתיר העסקת צעיר עד שעה 23:00 במקום שבו עובדים במשמרות.

(ב) (1) ניתנה החלטה על שעת חירום, רשאי שר התעשייה המסחר והתעסוקה להתיר העסקת צעיר גם אחרי השעה 23:00, במקום שבו עובדים במשמרות או כאשר עבודת הצעיר נחוצה בשל החלטה כאמור, ובלבד שהובטחו לדעת השר תנאים לשמירת בריאותו ורווחתו של הצעיר.

(2) תוקפו של היתר לפי פסקה (1) יפקע במועד שבו פקע תוקפה של החלטה על שעת חירום שבעקבותיה ניתן ההיתר, או במועד אחר שנקבע בהיתר.

(3) בסעיף קטן זה, "החלטה על שעת חירום" - כל אחת מאלה:

(א) הכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי סעיף 9 לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951;

(ב) הוצאת צו הקורא ליוצאי צבא להתייצב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008;

(ג) הכרזה על אירוע חירום אזרחי לפי סעיף 90 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971.

(ג) סבור שר העבודה שהדבר דרוש להשתלמותו המקצועית של צעיר, רשאי הוא להתיר, התרת-שעה, את העסקתו בלילה במקום שבו עובדים ברציפות.

(ד) סבור שר העבודה שרצוי לעשות כן למען האמנות, רשאי הוא להתיר, התרת שעה, העסקתו של נער שמלאו לו 10 שנים עד שעה 24:00, אם, לדעתו, הובטחו התנאים לשמירת בריאותו, חינוכו והתפתחותו המוסרית של הנער.

(ה) שר העבודה רשאי להתיר העסקת צעיר עד שעה 24:00 בחקלאות או במפעל תעשייה שבהם עובדים במשמרות ותנאים מיוחדים מצדיקים זאת; כן רשאי שר העבודה להתיר העסקת צעיר משעה 05:00 בעבודה חקלאית עונתית שבה מקדימים להתחיל בעבודה.

26. היתרים והוראות כלליות

(תיקונים: התשכ"ג, התשל"ג, התשע"ד)

(א) בהיתר לפי סעיף 25 ייקבע תנאי המבטיח לנער מנוחה של 14 שעות לפחות בין יום עבודה למשנהו ורשאי שר העבודה לקבוע תנאים והגבלות אחרים.

(ב) היתר לפי סעיף 25(ג) או (ד) יהיה מיוחד; היתר לפי סעיף 25(א) או (ב) יכול להיות כללי או מיוחד או לסוג של צעירים או מפעלים; היתר לפי סעיף 25(א) או (ה) יהיה כללי למקום או לעבודה המפורטים בהיתר וינתן לאחר התייעצות בארגון העובדים הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים, בארגון הגדול ביותר של נוער עובד ובארגוני מעבידים שלדעת שר העבודה הם נוגעים בדבר.

(ג) כל היתר, להוציא היתר מיוחד, והתנאים וההגבלות שנקבעו בו, וכן ביטול היתר כזה ושינוי התנאים שנקבעו בו - יפורסמו ברשומות.

(ד) מי שניתן לו היתר מיוחד יציג אותו הצגה נראית לעין, במקום שבו מעסיקים לפיו, אך אם הוא מנהל פנקס לפי סעיף 31, רשאי הוא לצרף את ההיתר לפנקס.

(ה) במשלח-יד לא-תעשייתיים, כמשמעותם באמנה בדבר הגבלת עבודת-לילה של ילדים ונערים במשלח-יד לא-תעשייתיים, 1946, לא ינתן היתר לפי סעיף 25(א) אלא אם נתמלאו התנאים הקבועים בסימן ג' פסקה 2 לאמנה.

27. חופשה שנתית

(א) לגבי נער יש לקרוא בסעיף 3(א) לחוק חופשה שנתית, התשי"א-1951, "18 יום" במקום "16 יום".

(ב) הוראות סעיף זה יחולו על שנת העבודה כמשמעותה בחוק האמור שתחילתה ביום ט"ז בניסן התשי"ג (1 באפריל

פרק ששי: חובת יום לימודים

27א. חובת יום לימודים

[תיקון התשל"ב (מס' 2)]

- (א) שר העבודה יטיל בצו על כל נער עובד שמלאו לו 15 שנה ועדיין לא מלאו לו 18 שנה חובת לימודים לשם הכשרה מקצועית והם יקויימו במקום שקבע לכך.
- (ב) שר העבודה רשאי להחיל את חובת הלימודים בהדרגה, ובלבד שתוך חמש שנים מיום תחילת סעיף זה יטיל אותו על כל נער עובד שאין חוק החניכות, התשי"ג-1953 (להלן - חוק החניכות), חל עליו.
- (ג) שר העבודה, לאחר התייעצות עם שר החינוך והתרבות, יקבע תכנית לימודים מינימלית אחידה; קביעת התכנית לא תמנע הוספת שיעורים על המפורטים בה; משך הלימודים, לפי סוגי הנערים, ייקבע בתקנות, באישור ועדת העבודה של הכנסת.
- (ד) צו כאמור בסעיף קטן (א) יכול שיהא כללי, או מיוחד למפעל פלוני או לסוגי מפעלים, לענפי עבודה או לאזורים גיאוגרפיים, או לבני גיל או רמת השכלה מסויימים.
- (ה) בצו יכול שייקבע חובת לימודים רצופה ביום אחד בשבוע או מפוצלת לכמה ימים בשבוע, ובלבד שלא תעלה בסך הכל על תשע שעות בשבוע.
- (ו) לגבי סוגי נערים מסויימים, רשאי השר לקבוע תקופות לימודים מרוכזות במשך השנה, ואת מספר השעות בשבוע שיוקדשו ללימודים אלה.
- (ז) נער החייב בחובת לימודים לפי סעיף זה זכאי לקבלם חנים, ולא יידרש לשלם כל תשלום בעדם; הוראה זו אינה חלה על ציוד וחמרי לימוד.

27ב. פטור מן החובה

[תיקון התשל"ב (מס' 2)]

חובת הלימודים לפי פרק זה לא תחול לגבי נער -

- (1) הלומד בבית ספר שחוק פיקוח על בתי-ספר, התשכ"ט-1969, חל עליו;
- (2) הלומד במוסד מוסמך להשתלמות כמשמעותו בסעיף 23;
- (3) הלומד בבית ספר או במוסד לימודים שרוב עובדי החינוך בו הם עובדי המדינה הפועלים בתוקף תפקידם;
- (4) הלומד בבית ספר או במוסד לימודים ששר העבודה קבע אותו כמוסד שהלימודים בו פוטרים את הנער מהחובה לפי פרק זה;
- (5) בגיל שחלה עליו חובת לימודים לפי חוק לימוד חובה, התש"ט-1949, זולת אם שוחרר מחובה זו מטעם שר החינוך והתרבות.

27ג. סמכות פיקוח

[תיקון התשל"ב (מס' 2)]

- (א) מפקח על חניכות כמשמעותו בחוק החניכות, יפקח גם על קיום החובות לפי פרק זה, ויהיו לו לשם כך הסמכויות המוקנות לו בחוק האמור.
- (ב) מועצת החניכות שהוקמה לפי חוק החניכות תהיה מועצה מייעצת לענין הוראות פרק זה.

[תיקון התשל"ב (מס' 2)]

שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר מתן אישור על סיום חובת הלימודים לפי פרק זה.

27ה. שחרור ללימודים

[תיקונים: התשל"ב (מס' 2), התשע"ד]

(א) מי שמעסיק נער שחלה עליו חובת לימודים לפי פרק זה, חייב לשחררו מעבודה לשעות הלימודים ואין להעסיקו בשעות אלה.

(ב) לא ינוכה משכר עבודתו של נער על שנעדר מעבודתו לרגל לימודים כאמור, אלא אם הוכח כי לא השתתף בלימודים, והכל אם אין בהסכם קיבוצי החל על הנער ועל מעסיקו הוראה אחרת לענין זה.

(ג) המוסד שבו לומד הנער בשעות העדרו מעבודה יודיע למעסיקו, בדרך שנקבעה, על שעות הלימודים שבהן חייב הנער ואם אכן השתתף בהן.

(ד) שר העבודה רשאי לקבוע בהוראה כללית או מסווגת שהוראות סעיפים קטנים (א) עד (ג) יחולו גם לגבי נער הלומד בבית ספר או מוסד מן המנויים בסעיף 27ב.

פרק שישי 1: הוראות בדבר היתרים

27ו. היתר להעסקת נער

[תיקונים: התשנ"ח, התשע"ד]

(א) לא יינתן היתר להעסקת נער לפי חוק זה (בפרק זה - היתר להעסקת נער) אם יש בו כדי לפגוע בטובתו של הנער.

(ב) שר העבודה והרווחה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאי לקבוע, ולענין סעיף 4 יקבע, כללים, תנאים וסייגים למתן היתר להעסקת נער או לתיווך להעסקת נער; כללים, תנאים וסייגים כאמור יכול שייקבעו דרך כלל או לסוגי היתרים מסוימים.

(ג) היתר להעסקת נער יכלול את אלה:

(1) תנאים שיבטיחו כי הנער לא ינוצל לרעה, כי בריאותו, בטיחותו, חינוכו, או התפתחותו התקינה לא ייפגעו,

וכי יהיו לו שעות מנוחה ופנאי הולמות;

(2) תנאים בדבר שעות העבודה, הפסקות בעבודה וכן הפסקות בין יום עבודה אחד למשנהו.

(ד) שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע תנאים נוספים על אלה שקבע לפי סעיף קטן (ב) או על אלה המפורטים בסעיף קטן (ג), לענין היתר להעסקת נער פלוני.

27ז. שמיעת הנער

[תיקונים: התשנ"ח, התשע"ד]

(א) במתן היתר להעסקת נער תהיה זכות לנער המסוגל לחוות דעה משלו, להביע את עמדתו לענין מתן היתר להעסקתו, ויינתן לדעתו משקל ראוי בהתאם לגילו ולמידת בגרותו.

(ב) שר העבודה והרווחה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, יתקין תקנות לענין דרכי המימוש של זכות הנער לפי סעיף זה.

פרק שביעי: ביצוע ועונשין

(תיקון התשע"ו)

(א) מעסיק לא יעסיק נער אלא אם כן הציג הנער לפניו תעודת זהות שלו או תעודת זהות של הוריו, שבה מופיעים פרטיו.
 (ב) מעסיק ישמור במקום שבו מתנהל עסקו העתק של תעודת הזהות כאמור בסעיף קטן (א), בתקופה שבה הנער מועסק אצלו ועד שנה לאחר סיום העסקתו; בתום התקופה האמורה יבער המעסיק את העתק תעודת הזהות.

28. פנקס עבודה

(תיקונים: התשי"ט, התשל"ח, התשע"ד, התשע"ו)

(בוטל).

28א. הודעה בדבר שעות הלימודים

[תיקונים: התש"ע (מס' 2), התשע"ד]

(א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 2(ב1), לא יעסק צעיר או מי שמלאו לו 18 שנה, שחל עליהם לימוד חובה, אלא אם כן נמסרה למעסיק הודעה של מוסד החינוך שבו לומד הצעיר או מי שמלאו לו 18 שנה בדבר שעות הלימודים שלו באותו מוסד; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על מי שמתקיים לגביו האמור בפסקאות (1), (3) או (4) שבסעיף 2(ב).
 (ב) שר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאי, בהסכמת שר החינוך, לקבוע הוראות בדבר הודעה כאמור בסעיף קטן (א), לרבות לענין הגורם במוסד החינוך המוסמך לתתה, פרטיה, צורתה, דרכי מסירתה והחזקתה.

29. סמכויות מפקח עבודה

(תיקונים: התשל"ח, התשע"ד)

(א) סמכויות של מפקח-עבודה ביחס לכל מקום שיש לו יסוד להניח שמועסק בו נער, יהיו כסמכויותיו של מפקח לפי סעיף 2 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954.
 (ב) אדם הנמצא במקום שאליו בא מפקח-עבודה בתוקף סמכויותיו לפי סעיף קטן (א), וכן נער שיש למפקח-עבודה יסוד להניח שהוא עובד או הכול - רשאי מפקח-עבודה לחקור אותו אדם, אותו נער ואת הוריו, בכל ענין הנוגע לחוק זה, אך לא יידרש איש ליתן תשובה או עדות העלולות להפיל. מפקח-עבודה רשאי לרשום בפרוטוקול את תשובותיו והודעותיו של הנחקר.
 (ג) דין פרוטוקול שנרשם בהתאם לסעיף קטן (ב) כדין הודעה שנרשמה בהתאם לסעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), והסעיפים 3 ו-4 לאותה פקודה חלים עליו.

צו למניעת פעולה מפירה

29א.

(תיקונים: התשע"ב, התשע"ו, התשפ"ג)

(א) (1) היה ליועץ המשפטי לממשלה או לבא כוח, או למפקח עבודה בכיר ששר התעשייה המסחר והתעסוקה הסמיך לעניין זה, יסוד סביר להניח שאדם מבצע או עומד לבצע, במעשה או במחדל, פעולה מפירה, רשאי הוא להגיש לבית הדין האזורי לעבודה בקשה למתן צו המורה לאותו אדם להימנע מהפעולה המפירה או לעשות מעשה למניעתה (בסעיף זה - צו למניעת פעולה מפירה).
 (2) הוגש כתב אישום בשל עבירה לפי חוק זה, רשאי תובע כהגדרתו בסעיף 12 לחוק סדר הדין הפלילי

[נסח משולב], התשמ"ב-1982, להגיש בקשה למתן צו למניעת פעולה מפירה.

(3) בסעיף זה, "פעולה מפירה" - פעולה בניגוד להוראות לפי סעיפים 2, 2א, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 14,

18(ב), 20, 21, 22, 23, 24, 27ה, 28א, 31, 32, 33ד, 33ד1.

(ב) (1) בית הדין האזורי לעבודה רשאי לתת צו למניעת פעולה מפירה במעמד צד אחד.

(2) ניתן צו במעמד צד אחד, יתקיים הדיון במעמד הצדדים בהקדם האפשרי ולא יאוחר משבעה ימים מיום

מתן הצו, ורשאי בית הדין האזורי לעבודה להאריך את תוקפו של הצו למניעת פעולה מפירה, לבטלו או

לשנותו, אף אם מי שלגביו ניתן הצו והוזמן כדין, לא התייצב לדיון.

(ג) נוכח בית הדין האזורי לעבודה כי יש בפעולה המפירה או בנסיבות העניין משום סיכון שלומו או בריאותו של נער, רשאי

הוא להורות בצו למניעת פעולה מפירה על מתן ערובה לקיום הצו, בסכום ולתקופה שיקבע.

30. מועצה לעניני נוער עובד

(תיקון התשע"ד)

(א) תוקם מועצה לעניני נוער-עובד (להלן - המועצה) שתייעץ לשר העבודה בכל ענין הנוגע לחוק זה.

(ב) המועצה תהיה מורכבת מבאי-כוח הממשלה שיתמנו על ידי שר העבודה, מבאי-כוח מרכז לשכות העבודה הכלליות,

ומאנשי הציבור שיתמנו על ידי שר העבודה כנציגיהם של עובדים, של נוער-עובד, של מעבידים וכן של מוסדות ציבוריים

שלדעת שר העבודה הם נוגעים בדבר. נציגי עובדים יתמנו לאחר התייעצות בארגון העובדים הארצי המייצג את המספר

הגדול ביותר של עובדים, ונציגי הנוער העובד יתמנו לאחר התייעצות בארגון הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של

נוער-עובד, ובארגונים אחרים של נוער-עובד לפי החלטת שר העבודה, ונציגי מעבידים יתמנו לאחר התייעצות בארגונים

ארציים רפרזנטטיביים של מעבידים שלדעת שר העבודה הם נוגעים בדבר.

(ג) מספר חברי המועצה לסוגיהם ייקבע על ידי שר העבודה בהודעה שתפורסם ברשומות ובלבד שמספר נציגי העובדים

והנוער העובד גם יחד יהיה כמספר נציגי המעסיקים.

(ד) שר העבודה, ובהעדרו מי שנתמנה על ידיו לכך, יהיה יושב-ראש המועצה.

(ה) המועצה תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה במידה שלא נקבעו בתקנות.

30א. ועדות המועצה

(תיקון התשנ"ח)

המועצה רשאית למנות, מבין חבריה, או שלא מבין חבריה, ועדות, ולאצול להן מסמכויותיה, למעט הסמכות לייעץ לשר בכל

ענין הנוגע להתקנת תקנות כאמור בסעיף 42.

31. רישום נערים עובדים

(תיקון התשע"ד)

(א) מעסיק חייב לנהל פנקס שבו יירשמו ביחס לכל נער המועסק על ידיו, הפרטים שייקבעו בתקנות.

(ב) שר העבודה יקבע, בהודעה שתפורסם ברשומות, את סוגי המעסיקים שעליהם חל סעיף זה, ורשאי הוא לקבוע כאמור

שהפנקס יהיה חלק מפנקס אחר שמעסיק חייב לנהלו על פי חוק ששר העבודה ממונה על ביצועו.

32. חובת יידוע

(תיקונים: התשנ"ח, התשע"ד)

(א) מעסיק יביא לידיעת נער המועסק על ידיו את הוראות חוק זה.

(ב) שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע דרכים ליידוע נער על פי הוראות סעיף זה.

33. העסקה מסכנת

[תיקונים: התשנ"ח, התש"ע (מס' 2), התשע"ד]

(א) המעסיק נער באחד מאלה -

- (1) בניגוד להוראות סעיפים 2(א), (ב) ו-ג), 2א או 4 או בניגוד להוראות היתר שניתן מכוחן;
- (2) במקום ששר העבודה והרווחה קבע, בהתאם להוראות סעיף 5, כי עבודה של נער בו עלולה לסכנו;
- (3) בעבודות, בתהליכי ייצור או במקומות עבודה ששר העבודה והרווחה אסר או הגביל העסקת נער בהם, בהתאם להוראות סעיף 6;
- (4) בעבודה, שעל פי הקבוע בתקנות לפי סעיף 7 אין להעסיקו בה בגילו;
- (5) בניגוד להוראות סעיף 14,

דינו - מאסר שנה או קנס פי אחד וחצי מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין).

(ב) המעסיק צעיר או מי שמלאו לו 18 שנה שחל עליהם לימוד חובה בניגוד להוראות סעיף 2(ב1), דינו - מאסר שנה או קנס פי אחד וחצי מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

33א. העסקה אסורה אחרת

[תיקונים: התשנ"ח, התש"ע, התשע"ד]

המעסיק נער באחד מאלה -

- (1) בניגוד להוראות סעיפים 11 או 12 או בניגוד להוראות היתר שניתן לפי סעיף 11א, שענין בדיקות רפואיות;
- (2) בניגוד להוראות סעיפים 20, 21, 22, 22א ו-24, או בניגוד להוראות היתר שניתן לפי סעיף 25, שענין שעות עבודה ומנוחה;
- (3) בניגוד להוראות היתר שניתן לפי חוק זה ושלא לפי סעיפים 2, 2א, או 4, לרבות הוראות בענין קביעת מספר מרבי של שעות עבודה, מנוחה שבועית, הפסקות בעבודה או עבודה בלילה.

דינו - מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

33ב. העסקת בוגר

[תיקונים: התשנ"ח, התשע"ד]

המעסיק את מי שמלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 21 שנים, בעבודה ששר העבודה והרווחה קבע, לפי סעיף 16, שיש בה סיכון מיוחד לבריאות, בניגוד להוראות פרק שלישי: בדיקות רפואיות, או בניגוד להוראות פרק שישי: חובת יום לימודים, דינו - כדין המעסיק נער לפי סעיפים 33 או 33א, לפי הענין.

33ג. עבירות נוספות

[תיקונים: התשנ"ח, התש"ע (מס' 2), התשע"ו, התשפ"ד]

(א) המעסיק נער באחד מאלה -

- (1) בעבודה שנקבעה לפי סעיף 18, בלי שנוכח שניתנה לנער, קודם לכן, הדרכה בבחירת מקצוע, כאמור באותו סעיף;
- (2) בניגוד להוראות סעיף 23, למעט סעיף קטן (ב) שבו, שענין נער המבקר בשיעורי ערב;
- (3) בלי שהציג היתר מיוחד לעבודת לילה בהתאם להוראות סעיף 26(ד);
- (4) בניגוד להוראות סעיף 27ה(א), שענין נער שחובת לימודים חלה עליו;
- (5) (בוטל);
- (6) בלי שניהל פנקס בהתאם להוראות לפי סעיף 31;
- (7) בלי שהביא לידיעתו של הנער את הוראות חוק זה בהתאם לחובתו לפי סעיף 32;

דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין.

- (א) המעסיק צעיר או מי שמלאו לו 18 שנה שחל עליהם לימוד חובה בלי שנמסרה לו הודעה כאמור בסעיף 28א או שלא החזיק הודעה לפי הוראות סעיף 28א(ב), דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין.
- (ב) מעסיק שניכה משכר עבודתו של נער, בשל היעדרות לצורך לימודים, בניגוד להוראות סעיפים 23(ב) או 27ה(ב), דינו - קנס כאמור בסעיף קטן (א).
- (ג) מעסיק שהעסיק צעיר אחרי השעה 23:00 ולא החזיר את הצעיר לביתו בסיום עבודתו של הצעיר, בניגוד להוראות סעיף 24(ד)(2), דינו - קנס כאמור בסעיף קטן (א).

33ד. פעולות אסורות לגבי הופעות וצילומים

(תיקונים: התשנ"ח, התשע"ד)

- (א) המתווך, ללא היתר, להעסקה של ילד בהופעה או בצילומים כאמור בסעיף 4, או המתווך להעסקת ילד בניגוד להוראות היתר שניתן לו לפי הוראות סעיף 4, דינו - כדין המעסיק ילד בניגוד להוראות אותו סעיף.
- (ב) המזמין הופעה או צילומים כמשמעותם בסעיף 4, שבה אמור לעבוד ילד, חייב להתנות את העסקת הילד בהופעה או בצילומים שהזמין בקבלת היתר לפי הוראות אותו סעיף; הפר המזמין חובה זו, וילד הועסק ללא היתר, בהופעה או בצילומים שהזמין, דינו - מחצית העונש הקבוע למעסיק ילד בניגוד להוראות סעיף 4.
- (ג) בסעיף זה, "ילד" - מי שטרם מלאו לו 15 שנים.

33ד1. איסור תיווך להעסקה והעסקה בהופעת פרסום

(תיקון התשפ"ג)

- המתווך להעסקה או המעסיק נער שמלאו לו 15 שנים וטרם מלאו לו 18 שנים בהופעת פרסום, ובכלל זה בקיום ריאיון ומבחני במה לקבלה להעסקה, בלא הסכמת הנער והורה בניגוד להוראות סעיף 4א, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

33ה. אחריות תאגיד

(תיקונים: התשנ"ח, התשפ"ג)

- בוצעה עבירה לפי סעיפים 33, 33א, 33ב, 33ג, 33ד או 33ד1, בידי תאגיד, דינו - כפל הקנס הקבוע לאותה עבירה.

33ו. אחריות קפידה

(תיקונים: התשנ"ח, התשס"א, התשפ"ג)

עבירה לפי סעיפים 33, 33א, 33ב, 33ג, 33ד, 133ד, 33ה ו-38א(ג) היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

33ז. עבירה נמשכת

(תיקון התשנ"ח)

בית משפט רשאי, בנוסף לכל עונש הקבוע לעבירה לפי חוק זה, שהיא עבירה נמשכת, להטיל על הנידון קנס כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין לכל יום שבו נמשכת העבירה.

33ח. הפרעה למפקח עבודה

(תיקון התשנ"ח)

המפריע למפקח עבודה להשתמש בסמכויותיו לפי חוק זה, דינו - מאסר שנה או קנס פי אחד וחצי מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

34. נער המועבד על ידי מעסיקים שונים

(תיקונים: התשע"ד, התשע"ו)

המעסיק נער בידוע שהוא מועסק גם על ידי מעסיק אחר, הואים את מי שהעסיקו אותו יום או אותו שבוע שעות העודפות על שמונה ליום או על ארבעים לשבוע כמעסיקו של הנער בכל השעות, אלא אם לא ידע, ולא יכול היה לדעת, את מספר השעות שבהן כבר הועסק הנער על ידי מעסיק אחר.

35.

(בוטל).

36.

(בוטל).

37. חובת הורים

(תיקונים: התשנ"ח, התשע"ד)

(א) הורה לנער חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת העסקת הנער בניגוד להוראות סעיף 33; המפר חובה זו, דינו - מחצית הקנס הקבוע למעסיק נער בניגוד לאותן הוראות.

(ב) הועסק נער בניגוד להוראה מהוראות סעיף 33, חזקה היא כי הורה הנער הפר חובתו האמורה בסעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות, ועשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

38. חובת פיקוח

(תיקונים: התשנ"ח, התשפ"ג)

(א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות כאמור בסעיפים 33, 33א, 33ב, 33ג, 33ד ו-133ד בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר חובתו האמורה, דינו - קנס פי אחד וחצי מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ופקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 33, א33, ב33, ג33, ד33 ו-ד33 בידי תאגיד, חזקה היא כי נושא משרה הפר חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם כן הוכיח כי נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות, ועשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

38. חובות פיקוח ברשות ציבורית

(תיקונים: התשס"א, התשע"ד, התשפ"ג)

(א) בסעיף זה -

"ראש רשות ציבורית" - המנהל הכללי, ובאין מנהל כללי - בעל תפקיד מקביל ברשות הציבורית, ובהעדרם ראש הרשות; ולענין רשות מקומית - ראש הרשות המקומית;

"רשות ציבורית" - גוף מהגופים המפורטים בתוספת הראשונה, אולם לענין פסקה (9) בתוספת הראשונה - רשאי שר העבודה והרווחה לפטור בצו חברה כאמור באותה פסקה מהחובות האמורות בסעיף זה, כולן או חלקן.

(ב) ראש רשות ציבורית חייב לעשות את כל אלה, כדי למנוע העסקת נער בניגוד להוראות סעיפים 33 ו-א33 על ידי קבלן המבצע עבודה או הנותן שירותים לפי הזמנתה של הרשות הציבורית (בסעיף זה - הקבלן המבצע):

(1) למנות מבין עובדי הרשות הציבורית אחראי מטעמו, שתפקידו לדווח לראש הרשות על כל הפרה של

הוראה מהוראות סעיפים 33 ו-א33 בידי קבלן מבצע (בסעיף זה - אחראי);

(2) לכלול בחוזה בין הרשות הציבורית לבין הקבלן המבצע, סעיף המפרט את הוראות סעיפים 33 ו-א33

והקובע כי הפרת - הוראות החוק האמורות מהווה גם הפרת החוזה בין הצדדים;

(3) לדווח מיידית לאגף לאכיפת חוקי עבודה במשרד העבודה והרווחה על כל הפרה של הוראה מהוראות

סעיפים 33 או א33, על ידי הקבלן המבצע שהאחראי דיווח לו עליה;

(4) לדרוש מהקבלן המבצע להפסיק לאלתר הפרה של הוראה מהוראות סעיפים 33 או א33, שהאחראי

דיווח לו עליה.

(ג) אלה דינם מחצית הקנס הקבוע בסעיף 33:

(1) ראש רשות ציבורית המפר חובה מהחובות המפורטות בסעיף קטן (ב);

(2) אחראי שאינו מדווח לראש רשות על הפרת הוראה מהוראות סעיפים 33 או א33 בידי קבלן מבצע.

(ד) ראש רשות ציבורית חייב לדווח מיידית לאגף לאכיפת חוקי עבודה במשרד העבודה והרווחה על הפרת הוראה מהוראות

סעיפים 33 או א33, בידי קבלן מבצע, ולדרוש מהקבלן המבצע להפסיק את הפרה לאלתר, אף אם ההפרה לא דווחה לו

בידי האחראי אלא נודעה לו בדרך אחרת; העובר על הוראות סעיף זה, דינו - מחצית הקנס הקבוע בסעיף 33.

39. ראיות

(א) תמצית מהרישום בספר התושבים לפי פקודת מרשם התושבים, התש"ט-1949, בדבר גילו של אדם, או אישור משרד

הרישום המעיד שלפי הפקודה האמורה נמסרה הודעה למשרד הרישום שאדם נולד בתאריך פלוני - ישמשו ראיה לגילו של

אדם בכל תביעה על פי חוק זה, אלא אם הוכח על פי תעודת-לידה שהאדם נולד בתאריך אחר.

(ב) נמצא נער במקום שבו נעשית עבודה או פועלות מכונות, רואים את הנער כעובד באותו מקום ובאותה שעה, אלא אם

הוכח ההיפך.

40. אגרות

(תיקון התשנ"ח)

שר העבודה והרווחה רשאי, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לקבוע אגרות שיש לשלמן בעד בקשות להיתרים

לפי חוק זה ובעד מתן ההיתרים.

40. תשלום שכר עבודה

(תיקונים: התשנ"ח, התשע"ד)

העסקת נער בניגוד להוראות חוק זה אינה פוטרת את המעסיק מתשלום שכר העבודה או מכל תשלום אחר, שהנער זכאי לו עבור עבודתו, עקב עבודתו, ולפי כל דין.

41. המדינה כמעסיק

(תיקון התשע"ד)

לענין חוק זה דין נער המועסק על ידי המדינה, כדין נער המועסק על ידי כל מעסיק אחר.

42.

ביצוע תקנות

5

(א) שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

(ב) שר העבודה לא יתקין תקנות, להוציא תקנות על פי הסעיפים 10, 31 ו-32 אלא לאחר התייעצות עם המועצה לענין נוער-עובד המוקמת על פי סעיף 30.

43.

העברת סמכויות

5

(תיקון התשע"ו)

(א) שר העבודה רשאי להעביר לאחר את סמכויותיו לפי הסעיפים 3, 4 ו-25, פרט לסמכות ליתן היתר כללי לפי סעיף 25(א) או (ב).

(ב) הודעה על העברת סמכויות תפורסם ברשומות.

44. אי-חלות חוק

(תיקון התשע"ד)

חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 - לא יחול על העסקת נער.

45. ביטול

פקודת העבדתם של ילדים ונערים, 1945, והתקנות שהותקנו על פיה - בטלות.

46. תחילת תוקף

תקפו של חוק זה הוא בתום ששה חדשים לאחר שנתקבל בכנסת.

תוספת ראשונה

(סעיף 38א(א))

(1) משרדי הממשלה, יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם;

(2) לשכת נשיא המדינה;

(3) הכנסת;

(4) משרד מבקר המדינה;

(4א) ועדת הבחירות המרכזית לכנסת

(5) בתי משפט, בתי דין, לשכות הוצאה לפועל, וכל גוף אחר בעל סמכות שפיטה על פי דין;

(6) רשות מקומית;

(7) תאגיד בשליטת רשות מקומית;

(8) תאגיד שהוקם בחוק;

(9) חברה ממשלתית וחברה-בת ממשלתית, כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.

תוספת שנייה

(סעיף 4א)

הסכמה לתיווך להעסקה או להעסקה בהופעת פרסום

אני,, הורה (או האפוטרופוס, אם מונה) של (שם הנער או הנערה), ואני (שם הנער או הנערה)

מספר הזהות של ההורה:

מספר הזהות של הנער או הנערה:

כתובת המגורים של ההורה/אפוטרופוס:

מספר הטלפון של ההורה/אפוטרופוס:

מסכימים - (מחקו את המיותר):

? לתיווך להעסקתו או להעסקתה בהופעת פרסום באמצעות המתווך

? להעסקתו או להעסקתה בהופעת פרסום אצל המעסיק

במקום ובמועדים המפורטים להלן:

מועדי התיווך/ההעסקה

תקופת התיווך/ההעסקה

פרטי המתווך/המעסיק וכתובתו

פרטי הופעת הפרסום

ידועות לי הוראות חוק עבודת הנער בעניין הופעות פרסום/תיווך להופעות פרסום, ובין היתר זכותו של הורה או בן משפחה בגיר אחר ללוות את הנער או הנערה בכל תקופת ההעסקה/התיווך.

במהלך השנה שקדמה להגשת בקשה זו הוגשה בקשה להיתר לתיווך להעסקה/להעסקת הנער או הנערה:

כן/לא (מחקו את המיותר)

חתימת הנער או הנערה

חתימת ההורה/האפוטרופוס תאריך

* יש לצרף צילום תעודה מזהה של ההורה וחלק הספח הכולל את פרטי הנער או הנערה בלבד; אפוטרופוס יצרף צילום תעודה מזהה והעתק ממסמך המאשר את מינויו כאפוטרופוס הכולל את פרטי הנער או הנערה והאפוטרופוס בלבד.

משה שרת
גולדה מאירסון

ממלא-מקום
ראש הממשלה
שרת העבודה
יצחק בן-צבי

נשיא המדינה

[1.1] ס"ח 128, התשי"ג (23.7.1953), עמ' 115. חוק זה לא יחול על עבודתו של מגוייס לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967. על פי חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954, הוטל הפיקוח על קיום חוק עבודת הנער על שירות הפיקוח על העבודה ("פ" 4208, התשנ"ד, עמ' 2960).

תיקונים: ס"ח 311, התש"ך (14.7.1960), עמ' 54;

ס"ח 395, התשכ"ג (20.6.1963), עמ' 99;

ס"ח 563, התשכ"ט (11.7.1969), עמ' 177;

ס"ח 630, התשל"א (30.7.1971), עמ' 146;

ס"ח 662, התשל"ב (20.7.1972), עמ' 123;

ס"ח 662, התשל"ב (20.7.1972), עמ' 124 [התשל"ב (מס' 2)];

ס"ח 705, התשל"ג (19.7.1973), עמ' 190;

ס"ח 1533, התשנ"ה (19.7.1995), עמ' 361;

ס"ח 1673, התשנ"ח (16.7.1998), עמ' 256;

ס"ח 1768, התשס"א (27.12.2000), עמ' 87;

ס"ח 2081, התשס"ז (6.2.2007), עמ' 112. הצ"ח - ממשלה 267, התשס"ז, עמ' 166;

ס"ח 2152, התשס"ח (16.4.2008), עמ' 514. הצ"ח - ממשלה 295, התשס"ז, עמ' 584;
ס"ח 2218, התש"ע (16.12.2009), עמ' 276. הצ"ח - כנסת 281, התש"ע, עמ' 14;
ס"ח 2255, התש"ע (29.7.2010), עמ' 639 [התש"ע (מס' 2)]. הצ"ח - כנסת 328, התש"ע, עמ' 178;
ס"ח 2366, התשע"ב (5.7.2012), עמ' 478. הצ"ח - כנסת 469, התשע"ב, עמ' 206;
ס"ח 2459, התשע"ד (15.7.2014), עמ' 600. הצ"ח - כנסת 535, התשע"ד, עמ' 44 (כולל החלפת המונחים
"מעביד" ב"מעסיק" ו"יחסי עובד ומעביד" ב"יחסי עבודה" כולל כל ההטיות הדקדוקיות שלהם);
ס"ח 2484, התשע"ה (17.12.2014), עמ' 106. הצ"ח - כנסת 591, התשע"ה, עמ' 90;
ס"ח 2546, התשע"ו (7.4.2016), עמ' 715. הצ"ח - ממשלה 901, התשע"ה, עמ' 390;
ס"ח 2628, התשע"ז (3.4.2017), עמ' 597. הצ"ח - כנסת 689, התשע"ז, עמ' 108;
ס"ח 2701, התשע"ח (12.3.2018), עמ' 252. הצ"ח - ממשלה 1169, התשע"ח, עמ' 94;
ס"ח 3084, התשפ"ג (3.8.2023), עמ' 670. הצ"ח - כנסת 888, התשפ"ב, עמ' 54;
ס"ח 3217, התשפ"ג (4.6.2024), עמ' 920. הצ"ח - ממשלה 1629, התשפ"ג, עמ' 1096.

[2.] השר אצל את סמכותו לפי סעיף 4(ב) למנהלת מינהל ההסדרה והאכיפה במשרד התעשייה הסחר והתעסוקה (י"פ 5815, התשס"ח, עמ' 3309).

[3.] במקור נכתב, בטעות: "חוק חינוך חובה".

[4.] השר אצל את סמכותו לפי סעיף 25, פרט לסמכותו ליתן היתר כללי לפי סעיף 25(א) או (ב) למנהלת מינהל ההסדרה והאכיפה במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה.

[5.] סמכויות שר הכלכלה והתעשייה (שקלט את סמכויות שר העבודה) הועברו לשר הרווחה והשירותים החברתיים (י"פ 7394, התשע"ז, עמ' 1312).

//